

Mevlid Kandili Düzenlemenin ve Mevlid Kutlamanın Hükümü

MEVLİD KANDİLİ DÜZENLEMENİN VE MEVLİD KUTLAMANIN HÜKMÜ

Sâlih b. Abdillâh el-'Usaymî

Çeviren: Mustafa Kırdal

Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in doğumu münasebeti ile Mevlid düzenleme husûsunda ilim ehlinen aktarılan görüşlerin özeti şudur: Onlar üç farklı görüş üzerinde olup bu konuda ihtilâf etmişlerdir. Birinci görüş: Munker (söz ve ameller) içermemek şartıyla mevlid kutlamak câizdir. İkinci görüş: Mevlid kutlamak mekrûhtur, câiz değildir. Ancak harâm da değildir. Üçüncü görüş: Mevlid kutlamak harâmdır, câiz değildir.

Bu üç görüşten sahîh olanı, üç büyük delîlden dolayı 'mevlid kutlamanın harâm olduğu' görüşüdür. Birinci Delîl: Mevlid ameli dînde sonradan çıkarılan bir iştir. Ne sahâbe radiyallahu anhum zamanında, ne onlardan sonra gelen (tâbiin) zamanında, ne de onlardan sonra gelen (tebeu't-tâbiin) zamanında görülmüştür. Fazîletli (ilk üç) asır son bulmuş, ancak bu asırlarda Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in doğum günü kutlanmamıştır. Onun dînde sonradan çıkarıldığı bilindiğine göre, o bid'attir. Her bid'at, sapıklıktır. Nitekim dînde sonradan çıkarılan şeylerin bid'at, her bid'atin de sapıklık olduğu ile ilgili hadîsler Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den sahîh olarak gelmiştir.

İkinci Delîl: İlim ehli -Allah onlara rahmet etsin- Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in doğum gününün ta'yîni husûsunda pek çok görüşe sahip olup aralarında ihtilâf etmişlerdir.

Onlardan bazıları: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in 8 Rebiulevvel'de doğduğunu iddia etmiştir. Bazıları: 10 Rebiulevvel'de doğdu, demiştir. Bazıları: 12 Rebiulevvel'de doğdu, demiştir. Bazıları: 18 Rebiulevvel'de doğdu, demiştir. Bazıları ise Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in aslında Rebiulevvel ayında doğmadığını belirtmiş, aksine Recep ayında doğduğunu söylemiştir.

İlim ehlinin Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in doğum gününü belirlemede ihtilâf etmesi, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in doğum günü kutlaması olarak 12 Rebiulevvel'in ta'yîn edilmesinin sahîh olmadığını gösterir. Çünkü ilim ehli, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in doğumunun o günde olduğuna dâir icmâ etmemişlerdir. Öte yandan Sâhibu Erbil diye meşhûr devlet başkanı Gökbörü b. Ali et-Türkmânî bu sorunu çözmeye çalışmış; mevlid kandilini bir sene ayın sekizinde, diğer sene ise ayın on ikisinde kutlamıştır. Ancak ne var ki, ilim ehlinin Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in doğum günü hakkındaki sözleri, bu iki günden daha çoktur. Bu yüzden onun, kutlamayı (bu konudaki) görüş sayısı kadar çoğaltması gerekirdi. Fakat böyle yapmak da şüphesiz bâtıldır. Çünkü Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in doğum gününün birden fazla olmadığı kat'î bir husustur. Doğrusu şu ki, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem (belli) bir günde doğmuştur. Bu gün, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in doğum gününün ta'yîni husûsunda ilim ehlinen zikredilen görüşler arasında ya 8 Rebiulevvel, ya 10 Rebiulevvel ya da 12 Rebiulevvel'dir.

Üçüncü Delîl: İlim ehlinin -Allah onlara rahmet etsin- ittifâk ettiği husûslardan biri, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in 12 Rebiulevvel'de vefat ettiği'dir. Farzedelim ki Nebî sallallahu aleyhi ve sellem için

bir günü ihyâ etmek kabûl edilsin; onun için bir günü hüzünlenerek ihyâ etmek, onun için bir gün sevinip (kutlama yapmaktan) daha evlâ olurdu. Zira onların kutlama günü edindikleri Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in doğum günü hakkında pek çok görüş vardır; ama Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in vefat ettiği günün 12 Rebiulevvel olduğu kesindir. Yine farzedelim ki Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in doğum gününün 12 Rebiulevvel olduğu kabûl edilsin; onların, kutlamalarını ferahlanma ve hüzünlenme şeklinde ikiye ayırmaları, 12 Rebiulevvel'in ilk vakitlerinde Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in doğumu ile sevinip (kutlama yapmaları) ve yine 12 Rebiulevvel'in son vakitlerinde de Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in vefatı sebebiyle hüzünlenmeleri gerekirdi. Ancak ne var ki bunların hepsi de birer muhdes ve bid'attir. İnsan, sevinç ve hüznün bu sûrette bir arada bulunmasına şaşırmmalı. Çünkü bid'at bid'ati doğurur. el-Berbehârî'nin Şerhu's-Sunne'de dediği gibi, (işin başında) küçük bir bid'at ortaya çıkar ve nihayet büyük bir bid'at olarak geri döner.

*

Bu açıklamalar ile mevlid kandili olarak yapılan amellerin iki kısma ayrıldığını öğrenmiş oldun:

Birincisi: Bu günde yapılan amellerin harâmlar ve munkeler içermesi. Bu, ilim ehlinin icmâsı ile harâmıdır. Nitekim bunu Şeyhulislâm İbn Teymiyye ve el-Mevrid'de el-Fâkihânî nakletmişlerdir.

İkincisi: Bu günü yemek ve zikir ile yetinerek geçirmek. İlim ehlinin görüşleri arasındaki ihtilâf, işte bunun hakkındadır. Harâm, câiz ve mekrûh görüşleri arasından sahîh olan görüş, bunun da harâm olduğudur.

Böylece mevlid kutlamanın her hâlukarda harâm olduğu görülmüş oldu. Bu tür kutlamalar Nebî sallallahu aleyhi ve sellem hakkında yasak ise başkaları hakkında yasak olması daha evlâdır.

Öyleyse bütün doğum günleri(ni kutlamak) bâtıl ve harâmıdır. İster Bedevî, ister Seyyide Nefise yahut Hüseyin'in doğum günü gibi veliler için yapılan doğum günleri olsun, isterse insanların sene içerisinde kutlayıp durdukları doğum günleri olsun; bu kutlamaların tamamı munkerdir ve harâmıdır. Hiç bir şekilde câiz değildir.

Allah'ın salâtı, selâmı ve bereketi Nebîmiz Muhammed'in üzerine olsun.